Бірлестік отырысында қаралды:
Бірлестік жетекшісі:
Н.Т.Елтаев
Хаттама №1
«27» тамыз 2027 ж.

Келісемін:
«ZIYATKER TURAN» ЖШС
ДОІЖО:
Л.С.Исабаева
«27» тамыз 2026 ж.

Бекітемін:
«ZIYATKER TURAN» ЖШС
директоры:
Н.А.Жаутиков
«27» тамыз 2026 ж.

КҮНТІЗБЕЛІК ТАҚЫРЫПТЫҚ ЖОСПАР

Пәні: Заң және тәртіп

Сыныбы: 8L

Мұғалімі: Ә.Н. Отар

Сағат саны: 8,5

«Бастауыш, негізгі орта және жалпы орта білім деңгейлерінің жалпы білім беретін пәндері мен таңдау курстары бойынша үлгілік оқу бағдарламаларын бекіту туралы» ҚР Оқу-ағарту министрінің 16.09.2022ж. №399 бұйрығы

2026-2027 оқу жылы

Түсінік хат

1. Негізгі орта білім беру деңгейінің 8-9-сыныптарына арналған «Заң мен тәртіп» курсы бойынша үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) «Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта, жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2022 жылғы 3 тамыздағы № 348 бұйрығымен бекітілген Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта, жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарына (ҚР ОАМ 2025 жылғы 12 қаңтардағы №12 өзгертулермен) сәйкес әзірленген (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде №29031 болып тіркелген).

2. «Заң мен тәртіп» курсының үлгілік оқу бағдарламасы Қазақстан Республикасы Президентінің «Әділетті Қазақстан: заң мен тәртіп, экономикалық өсім, қоғамдық оптимизм» атты Жолдауын іске асыру аясында әзірленіп, білім алушылардың құқықтық санасын қалыптастыруға, девиантты мінез-құлықтың алдын алуға және Қазақстан Республикасының білім беру ұйымдарында қолайлы білім беру ортасын құруға бағытталған.

3. «Заң мен тәртіп» курсының мақсаты: білім алушыларда тұрақты құқықтық мәдениетті қалыптастыру, жауапты мінез-құлықты дамыту және күнделікті өмірде заңды сақтау мен өз құқықтарын қорғаудың практикалық дағдыларын меңгерту.

4. «Заң мен тәртіп» курсының міндеттері:

1)білім алушыларда заңмен белгіленген негізгі құқықтар мен міндеттерді, сондай-ақ мінез-құлық ережелерін түсінуді қалыптастыру;

2)мектепте, қоғамда және цифрлық ортада қауіпсіз әрі дұрыс мінез-құлық дағдыларын дамыту;

3) қауіпті жағдайларды танып-білуге және күнделікті өмірде заңды әрі негізделген шешімдер қабылдай білуге үйрету;

4) заң мен тәртіп бойынша негізгі ұғымдар мен мазмұнды зерделеуде цифрлық ресурстарды, оның ішінде жасанды интеллект құралдарын саналы, этикалық және сыни тұрғыдан қолдану дағдыларын қалыптастыру;

5) ерекше білім беру қажеттіліктері мен жеке мүмкіндіктерін ескере отырып, барлық білім алушылардың білім алуға тең қол жеткізуі үшін жағдай жасау;

6) Курс мазмұны «Адал азамат» құндылықтарын («тәуелсіздік және отаншылдық», «бірлік және ынтымақ», «әділдік және жауапкершілік», «заң мен тәртіп», «еңбекқорлық және кәсіби біліктілік», «жасампаздық және жаңашылдық») қалыптастыруға және мемлекеттік егемендік пен тәуелсіздікті қамтамасыз ету, адамның және азаматтың құқықтары мен бостандықтарын сақтау, жалпыұлттық бірлікті нығайту, қоғамдық диалогты дамыту, еңбексүйгіштік пен прогреске ұмтылуды дәріптеу, білім мен ғылымды дамыту, экологиялық мәдениетті қалыптастыру, тарихи-мәдени мұраны сақтау және ұлттық мәдениетті қолдау қағидаттарын іске асыруға бағытталған

5.Курс бағдарламасы құқықбұзушылықтардың алдын алуға, девиантты мінез-құлыққа бейім білім алушылармен жеке жұмыс жүргізуге, сондай-ақ қауіпсіз әрі қолдаушы білім беру ортасында олардың әлеуетін ашуға бағытталған, өйткені ол жасөспірімдік кезеңнің ерекшеліктерін ескереді. Бұл кезеңде қатарластарының ықпалы күшейіп, тәуекелді әрекеттерге бейімділік артады, соның салдарынан қателіктер мен құқықбұзушылықтар жасау ықтималдығы жоғарылайды. Осыған байланысты білім алушыларды құқықтық нормалармен жүйелі түрде таныстыру маңызды, себебі бұл күрделі жағдайлардың алдын алуға, жауапты мінез-құлықты қалыптастыруға, қауіпсіз таңдау жасау дағдыларын дамытуға және әртүрлі өмірлік жағдайларда заң аясында әрекет ету қабілетін қалыптастыруға мүмкіндік береді.

6.Курс бағдарламасы практикалық бағытқа негізделген және құқықтық нормаларды меңгеруге, оларды қолдану дағдыларын қалыптастыруға, құқықбұзушылықтардың алдын алуға, білім алушылардың күнделікті өмірде жауапты әрі қауіпсіз мінез-құлқын дамытуға бағытталған белсенді оқыту формалары мен әдістерін қолдануды көздейді.

7.Курс тақырыптары спиральді қағидат негізінде әзірленген, бұл білім мазмұнын оқушылардың жас ерекшеліктерін ескере отырып, біртіндеп тереңдетуге және кеңейтуге мүмкіндік береді. Осы тәсіл білімді жүйелі түрде өзектендіріп, бекітуге жағдай жасап, заңға сәйкес мінез-құлықтың тұрақты практикалық дағдыларын қалыптастыруға ықпал етеді және курсты әртүрлі білім беру деңгейлерінде меңгерудің сабақтастығын қамтамасыз етеді.

8. Бағдарламаны жүзеге асыру барысында білім алушылардың кері байланысын жинау, олардың практикалық сабақтарға қатысуын талдау және мінез-құлықтық ұстанымдарындағы өзгерістер динамикасын бақылауды қамтитын тұрақты мониторинг жүзеге асырылады.

9. Бағдарламаны жүзеге асыру білім алушылардың жеке тұлғасына құрметпен қарау, құпиялылық қағидаттарын сақтау, этикалық нормаларды ұстану және сенімді әрі психологиялық тұрғыдан қауіпсіз білім беру ортасын қалыптастыру негізінде жүзеге асырылады

2-тарау. «Заң мен тәртіп» курсының мазмұнын ұйымдастыру

1-параграф. «Заң мен тәртіп» курсының мазмұны

10. «Заң мен тәртіп» курсы бойынша оқу жүктемесінің көлемі:

8-сыныпта аптасына 0,25 сағатты, оқу жылында 9 сағатты;

9-сыныпта аптасына 0,5 сағатты, оқу жылында 17 сағатты құрайды.

Курс бойынша оқу жүктемесінің көлемі «Қазақстан Республикасындағы бастауыш, негізгі орта, жалпы орта білім берудің үлгілік оқу жоспарларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2012 жылғы 8 қарашадағы № 500 бұйрығымен (Қазақстан Республикасының Нормативтік құқықтық актілерін мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 8170 тіркелген) бекітілген Үлгілік оқу жоспарына байланысты болады.

мазмұны мен құрылымын айқындайды

КҮНТІЗБЕЛІК-ТАҚЫРЫПТЫҚ ЖОСПАР
КОНСТИТУЦИЯ НЕГІЗДЕРІ
аптасына 0,25 сағат, жылына 9 сағат

8-сынып

№	Бөлім / тақырыптар (кейстер, практикумдар)	Оқу мақсаттары (күтілетін нәтиже)	Сағат саны	Күні
	1 тоқсан. 1-бөлім. Заң және күнделікті өмірдегі қауіпсіз мінез-құлық			
1	Заңды білу және сақтау қауіпсіз мінез-құлықты қамтамасыз етуге көмектеседі	Күнделікті өмірде қауіпсіз мінез-құлықты қамтамасыз ету үшін заңдарды сақтаудың маңыздылығын түсіндіру	1	03.09.2026
2	Мектепте, көшеде және интернетте заңдар мен тәртіп ережелерін сақтау	Жағдаятқа қатысушылардың заңды және заңсыз әрекеттерін анықтау	1	17.09.2026
	2 тоқсан.2-бөлім. Қарым-қатынастағы қауіпті жағдайлар және олардың алдын алу тәсілдері			
3	Есірткі, психотроптық заттарды қолданудың, сақтаудың және таратудың қауіптілігі	Психотроптық заттарды пайдалану, сақтау және таратудың құқықтық және әлеуметтік салдарын талдау	1	01.10.2026
4	Буллинг және кибербуллинг, онлайн чаттарда жеке тұлғаның ар-намысы мен қадір-қасиетіне нұқсан келтіретін ақпаратты таратқаны үшін құқықтық жауапкершілік	Буллинг пен кибербуллингтің алдын алу және онымен күресу үшін цифрлық ортада қауіпсіз және жауапты мінез-құлық нормаларын қолдану	1	15.10.2026
	3 тоқсан. 3-бөлім. Жасөспірім және күнделікті өмірдегі құқықбұзушылықтар			
5	Полиция қызметкерлерімен қарым-қатынас жасау тәртібі: ұстау және	«Тегі, аты, әкесінің атын атау, ата-анасына хабарлау және адвокаттың көмегін алу құқығы алгоритмін қолдану. Полициямен өзара әрекеттесу кезінде заңды және қауіпсіз мінез-құлықты таңдау үшін адам құқықтары туралы білімін қолдану	1	05.11.2026

	құжаттарды тексеру кезіндегі құқықтар			
6	Вандализм және жасөспірімдер үшін түнгі уақыт шектеулері	«Мектеп қабырғасындағы граффити» және «Сағат 23:00-ден кейін көшедегі жасөспірім» кейстерін талдау. «Вандализм» және «түнгі уақытта жүру– тәртіп бұзу» ұғымдарының айырмашылығын ажырата білу.	1	19.11.2026
7	Жеке деректерді қорғау. Фишинг және вишинг	Мессенджерлердегі күмәнді сілтемелер мен хабарламаларды талдау. Дербес деректерді қорғау ережелерін қолдану.	1	03.12.2026
	4 тоқсан. 4-бөлім. Тәртіп және жауапкершілік			
8	Деструктивті діни ағымдар мен экстремистік ұйымдарға тартудың алдын алу	Әлеуметтік желідегі манипуляция әдістерін талдау	1	17.12.2026
9	Жоба қорғау: «Менің құқығым. Менің қауіпсіздігім», «Алаяқтардан сақ болыңыз!» жадынама/буклет презентация	Құқықтық өнімді (қауіпті жағдайдағы әрекеттер алгоритмін) құрастыру және ұсыну	1	